

Huvudman

Timrå kommun
barn@timra.se

Ärendet

Tillsyn av Bergeforsens grundskola årskurs 4-6 i Timrå kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Timrå kommun att senast den **27 november 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Timrå kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Timrå kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 27 november 2023 informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens bestämmelser kring särskilt stöd och skyldigheten att anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (2 kap. 34 § och 3 kap. 7 § skollagen).
2. För varje anmälan om behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn ska rektorn starta en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana

anmälningar som inkommit till rektorn under perioden 5 september till och med 27 november 2023 samt vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).

3. Se till att starta utredningar om behov av särskilt stöd avseende eleverna 9, 10, 11, 14, 17, 20, 21 och 22 (elevföreteckning aktbilaga 7). Rektorn ska dokumentera vilket datum utredningar har startats för dessa elever. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).
4. För varje sådan utredning om särskilt stöd som avslutas innan den 15 november 2023, ska rektorn eller den som rektorn överlåtit beslutanderätten till, fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Samtliga beslut om åtgärdsprogram som fattats under perioden 5 september till 27 november 2023 ska ges in till Skolinspektionen i samband huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Timrå kommun en anmärkning avseende bristen rörande skriftliga rutiner för omhändertagande av elektronisk utrustning. Timrå kommun ska senast den **27 november 2023** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra Anpassningar, att uppmärksamma och utreda frånvaro samt skolans arbete för att skapa trygghet, studiero och motverka kränkande behandling.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2023:3238) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden våren 2023 inlett en tillsyn av Bergeforsens skola i Timrå kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Bergeforsens skola följer gällande bestämmelser om extra anpassningar, särskilt stöd, att uppmärksamma och utreda frånvaro, samt arbete för att skapa trygghet, studiero och motverka kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom att Skolinspektionen inledningsvis begärt in viss dokumentation, bland annat betygskatalogen för årskurs 6 höstterminen 2022, skolenhetens ordningsregler, innevarande samt föregående läsårs plan mot kränkande behandling samt uppgifter om vilka elever som är föremål för särskilt stöd och har ett åtgärdsprogram. Vid skolbesök den 26 och 27 april 2023 har myndigheten genomfört intervjuer med elever och personal, genomfört lektionsobservationer samt begärt in kompletterande dokumentation i form av samtliga pågående åtgärdsprogram för årskurs 4-6 med underliggande utredningar av särskilt stöd, skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning samt uppgifter om elever som har problematisk skolfrånvaro. Intervjuer med representanter för elevhälsan och rektor har genomförts digitalt den 3 och 4 maj 2023. Det framkommer vid intervju att rektor har arbetat i verksamheten sedan början av vårterminen 2023. Rektor och huvudman har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Uppmärksamma, anmäla och utreda elevers stödbehov

Av intervju med lärare och elevhälsan framgår att den som uppmärksammar oro kring att en elev inte kommer att nå de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppnås ska anmäla det på elevgenomgångar. Elevgenomgångar beskrivs som möten som hålls kontinuerligt var fjärde vecka där klasslärare, elevhälsoteam

och rektor deltar. På elevgenomgångar diskuteras frågor kring bland annat frånvaro, resultat från screeningar och olika former av stöd till elever.

Vid intervju med elevhälsan uppger de att då en anmälan om behov av särskilt stöd inkommer till elevhälsoteamet aktualiseras samtal kring eleven och vad som behöver genomföras. Specialpedagogen uppger i intervju att det är rektorn som beslutar om det ska initieras en utredning av särskilt stöd eller inte. Specialpedagogen uppger vidare att professioner från elevhälsan genomför utredningen om särskilt stöd, där vårdnadshavare och elev deltar och att rektor beslutar om att upprätta eller inte upprätta åtgärdsprogram. Åtgärdsprogram utarbetas och utvärderas i samverkan med klasslärare, elevhälsa, vårdnadshavare och elev. Efter varje utvärdering upprättas ett nytt åtgärdsprogram, förutsatt att eleven fortsatt ska ges särskilt stöd.

Vid intervju med lärare framkommer att det finns elever som de befarar inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppnås, trots stöd i form av extra anpassningar. Av betygs katalogen för höstterminen 2022 framkommer att elev 4 inte klarade godkända betyg i sex ämnen höstterminen 2022. Lärare uppger i intervju att eleven har extra anpassningar och behöver stöd när orken tar slut. De uppger vidare att eleven kom till skolenheten under mellanstadiet och att eleven missat mycket undervisning på tidigare skola. Lärare uppger att de inte anmält utredningsbehov av särskilt stöd för eleven till elevhälsoteamet. Elevhälsan uppger i intervju att de deltog vid överföringen från elevens tidigare skola och att de därefter påbörjade en utredning kring elevens behov av särskilt stöd, men att utredningen aldrig slutfördes eftersom behovet av särskilt stöd inte kvarstod efter skolbytet. En representant för elevhälsan uppger att eleven skulle ha haft ett åtgärdsprogram om eleven hade gått i en annan klass, men att eleven istället får stöd av en fritidspedagog i klassrummet. Representanten för elevhälsan uppger vidare att eleven behöver paus och vila och att det är svårt att veta vad som är vad kring elevens oförmågor, då det kan handla om tidigare kunskapsluckor.

Av betygs katalogen för höstterminen 2022 framkommer att elev 3 inte klarade godkända betyg i sju ämnen i årskurs 6 höstterminen 2022. En lärare uppger vid intervju att eleven har extra anpassningar i form av kortare arbetspass och eget rum och att eleven har haft de anpassningarna sedan årskurs 1, för att få stöd kring koncentration och energibalans. Läraren uppger vidare att eleven inte är i behov av särskilt stöd eftersom eleven inte har inlärningssvårigheter. Enligt läraren misslyckas eleven ofta i provsituationer. Läraren berättar vid intervju att externa aktörer är inkopplade samt att läraren inte anmält utredningsbehov av särskilt stöd för eleven till elevhälsoteamet. I intervju med elevhälsan bekräftas att eleven inte har inlärningssvårigheter utan att det är andra omständigheter som gör att eleven inte når godkända betyg. Elevhälsan uppger att eleven under en period arbetade i en mindre grupp och att eleven under de två veckorna arbetade väldigt bra.

I intervju med lärare framkommer att det finns flera elever i årskurs 5 som befaras att inte nå de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppnås trots extra anpassningar i engelska och matematik. Enligt undervisande lärare har eleverna behov av undervisning enskilt eller i mindre grupp. Läraren uppger att

läraren själv har gjort en egen matematikgrupp för de elever som behöver extra stöd i matematik och att insatsen pågått under fyra veckor och inte hunnit utvärderas ännu. Läraren uppger vidare att elev 11, 14, 20, 21 och 22 får undervisning i engelska i en mindre grupp. Läraren berättar att stödinsatsen för dessa elever pågått sedan starten av årskurs 5. Läraren uppger att läraren signalerat om att det funnits utredningsbehov av särskilt stöd flera gånger med start i årskurs 4, i varje fall för elev 14 och 17, men att utredningar inte startats.

Elevhälsan uppger vid intervju att elev 14 ska genomgå en frånvaroutredning och att eleven periodvis har problem med sitt mående och kravsituationer samt att förändringar kan ställa till det för eleven. Vad gäller elev 17 uppger elevhälsan att lärare flaggat för den eleven på en elevgenomgång och att elevhälsan deltagit på möten kring eleven för att diskutera matematik och svenska. Elevhälsan berättar vidare att elev 17 genomgått en fördjupad utredning i svenska som återkopplats till vårdnadshavare men att det inte genomförts en utredning om särskilt stöd.

I intervju med lärare uppges att elev 9 och 10 riskerar att inte nå de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppnås trots extra anpassningar men att utredningsbehov av särskilt stöd inte är anmält för dessa elever. Av intervju med elevhälsan framkommer att elev 9 behöver stöd utifrån koncentrationssvårigheter. Vidare uppger elevhälsan att matematiken kan vara kämpig och likaså att arbeta i klassrummet. Representant för elevhälsan uppger att eleven kan mycket men behöver stöd för att få ner saker på papper. Elev 10 uppges ha tränat extra läsning tillsammans med specialpedagog och de arbetar nu kring ett läsprojekt tillsammans med hemmet. Vidare framkommer vid intervju med elevhälsan att elev 10 genomfört en läs- och skrivutredning, som elevhälsan kanske behöver gå vidare med. Representant för elevhälsan tillägger att lärare ibland tänker att en fördjupad utredning som till exempel en läs- och skrivutredning är en utredning om särskilt stöd.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår bland annat att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår bland annat att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutande-rätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 3 kap. 10 § skollagen framgår att för en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning att eleven ska ha möjligheter att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Av skolinspektionens utredning framgår att det föreligger osäkerhet bland personal om vad som betraktas som en anmälan om utredningsbehov av särskilt stöd samt att anmälingsskyldigheten i vissa fall förbises av undervisande personal. Vidare framgår att utredningar av särskilt stöd inte alltid initieras trots anmälan om utredningsbehov från personal. Skolinspektionen konstaterar att det i flera elevärenden råder delade meningar mellan lärare och elevhälsan om utredningsbehov av särskilt stöd anmälts eller inte.

Skolinspektionen kan konstatera att elev 9 och 10 inte anmälts för utredningsbehov av särskilt stöd, trots att lärare befarar att eleverna inte kommer att nå de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppnås endast med stöd i form av extra anpassningar. Detta utgör en brist. Skolinspektionen anser att även elev 3 borde ha anmälts, då det framgår att eleven haft extra anpassningar sedan årskurs 1 men trots det inte klarat godkända betyg i sju ämnen i årskurs 6. Skolinspektionen vill framhålla att även om en elev inte har inlärningsmässiga svårigheter, så har skolan en skyldighet att utreda elevens behov av särskilt stöd om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation som påverkar möjligheterna att nå godkända betyg. Elev 3 går dock inte kvar på skolan höstterminen 2023.

Av Skolinspektionens utredning framgår vidare att lärare har anmält behov av utredning kring särskilt stöd för elev 14 och 17, men att utredningar inte initierats. Detta är en brist. Det framkommer dessutom att elev 11, 14, 20, 21 och 22 fått

undervisning i engelska i en mindre undervisningsgrupp, utan att skolan har utrett elevernas behov av särskilt stöd. Mot bakgrund av insatsens varaktighet anser Skolinspektionen att stödet är att betrakta som ett särskilt stöd och eleverna borde därför ha anmälts och utretts för behov av särskilt stöd. Även elev 4 borde ha utretts av skolan, då det framgår att skolan påbörjade en utredning kring särskilt stöd som aldrig slutfördes. Elev 4 går dock inte kvar på skolan höstterminen 2023.

Skolinspektionen bedömer sammanfattningsvis att det framkommit sådana uppgifter som medför att utredningsbehov av särskilt stöd borde ha anmälts för elev 9, 10, 11, 20, 21 och 22 samt att utredning av särskilt stöd skulle ha genomförts avseende elev 14 och 17.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Timrå kommuns verksamhet vid Bergeforsens skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Timrå kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Skriftliga rutiner för omhändertagande av elektronisk utrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med elever framkommer att det finns regler för mobiltelefoner. Telefonerna ska lämnas in och får inte användas under skoldagen.

Skolinspektionen har begärt att få ta del av eventuella skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning. Rektorn har uppgett att skriftliga rutiner saknas.

Rättslig reglering

Enligt 5 kap. 4 b och 4 d §§ skollagen kan skolpersonal omhänderta mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning i förebyggande syfte samt utifrån rektorns beslut om att samla in dessa vid varje skoldags början.

Av 5 kap. 4 e § skollagen framgår att det ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 4 b – 4 d §§ som beslutas av rektorn.

Det är skolans ansvar att förvara omhändertagna föremål på ett säkert sätt till dess att de lämnas tillbaka. Av rutinerna bör bland annat framgå hur omhändertagandet av utrustningen ska gå till, till exempel hur föremålen ska förvaras på ett betryggande sätt och hur insamlandet av utrustningen ska ske så att det framgår

till vem varje föremål ska återlämnas. Det ska inte föreligga någon osäkerhet kring om ett föremål har omhändertagits eller om det har lämnats tillbaka. (Prop. 2021/22:160 s. 235)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att det vid skolenheten saknas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning som beslutats av rektorn, vilket utgör en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Timrå kommuns verksamhet vid Bergesforsens skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller skriftliga rutiner för omhändertagande av elektronisk utrustning. Utredningen visar dock att skolenheten inte har problem med att elever använder mobiltelefoner under skoltid. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Timrå kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare uppger samstämmigt att elever får extra anpassningar om det befaras att eleven inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Vid intervju ges flera konkreta exempel på anpassningar som kan aktualiseras i undervisningen, exempel som nämns är tekniska eller andra hjälpmedel, arbeta på annan plats, extra ämnestid utanför skoltid, anpassat material, rörelsepaus och individuell uppstart eller genomgång. Lärare berättar att de ansvarar för att elever erhåller extra anpassningar och att extra anpassningar kan ses över vid elevgenomgångar där rektor och elevhälsa deltar. Vid elevgenomgångar finns möjlighet till att klasslärare och professioner inom elevhälsan funderar tillsammans kring stöd för elever.

Vid intervju med elevhälsan framkommer att det har blivit mindre behov av extra anpassningar i klasserna då de försökt att tillgängliggöra extra anpassningar likvärdigt i alla klassrum. Stödet finns generellt för alla elever och ryms inom ledning och stimulans men elevhälsan uppger också att det kan se lite olika ut i olika klassrum.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Uppmärksamma och utreda frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elevhälsan framgår att klasslärare bevakar elevers frånvaro och tar en första kontakt med vårdnadshavare för att fråga upp om orsak till frånvaron när en elev är frånvarande. Elevhälsan uppger att klasslärare ska kontakta hemmet inom 15 minuter. Vidare framgår att elevernas frånvaro uppmärksammas på elevgenomgångar månadsvis, där elevhälsan och mentorer deltar. Elevhälsan uppger att de dokumenterar de uppgifter som framkommer om elevers frånvaro. Skolan har som policy att kontrollera elevers frånvaro vid elevgenomgångarna oavsett hur stor frånvaron är och någon lägre gräns för frånvaro finns inte längre. Detta för att skolan inte ska missa elever som har problematisk frånvaro även om den inte är så hög. När klasslärare signalerar oro över en elevs frånvaro eller skolan ser ett mönster i frånvaron, så genomför elevhälsan en utredning av orsakerna till elevens frånvaro. Vid utredning om en elevs frånvaro finns ett kommungemensamt förhållningssätt med dokumentation som är lika för kommunens alla skolor. Elevhälsan uppger att utredning alltid sker i samverkan med vårdnadshavare och representant för elevhälsan samt elev beroende på situation och ålder. Elevhälsan uppger att utifrån vad utredningen om en elevs frånvaro visar så ska insatser ske utifrån elevens behov, exempelvis så har personal från skolan mött upp elev och följt eleven till skolan. Ett annat exempel på insats är att skolan har tät uppföljning med hemmet. Vidare uppger elevhälsan att det sker samverkan med externa aktörer om ett sådant behov framkommer.

Av intervju med rektorn framgår att elevfrånvaro uppmärksammas vid elevgenomgångar och att hög frånvaro alltid anmäls till rektor oavsett om frånvaron är giltig eller ogiltig. Rektorn uppger i intervju att lång eller upprepad frånvaro anmäls till huvudman. Vid intervju med rektor bekräftas elevhälsans uppgifter om hur skolan agerar kring elevers frånvaro, vem som bevakar frånvaro, när utredning startar och hur den går till samt att samarbetet med andra aktörer finns.

Rättslig reglering

Av 7 kap. 17 § skollagen framgår att om en elev i grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

Av 7 kap. 19 a § skollagen framgår att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från grundskolan ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 8 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Timrå kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller att uppmärksamma och utreda frånvaro. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbete för att skapa trygghet, studiero och motverka kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Förebyggande arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling

Av intervju med eleverna framkommer att de har besvarat en anonym digital enkät om trygghet och att eleverna genomför den varje termin men att de vid tidpunkten för Skolinspektionens intervju inte fått reda på resultat från enkäten. Eleverna uppger att det finns rastvärdar ute på rasterna och att rastvärdarna ofta uppehåller sig vid fotbollsplanen där eleverna också uppger att elever kan känna sig otrygga.

Eleverna ger flera exempel på vad de kan göra på rasterna i form av olika lekar och spel och uppger också att det vissa dagar finns rastaktiviteter som anordnas av vuxna på skolan. Vid intervju med lärare bekräftas elevernas uppgifter kring trygghetsenkät, rastvärdar och aktiviteter på rasterna.

Lärare uppger vid intervju att de upplever att elever är trygga på skolan men att det kan vara olika i olika perioder. Lärare berättar att de har ett faddersystem för att elever ska lära känna varandra.

Rektor uppger vid intervju att alla elever inte genomfört trygghetsenkäten än, men att elevrådet ska få se resultatet av trygghetsenkäten och att det sedan ska presenteras i klasserna.

Skolinspektionen har begärt in innevarande samt föregående läsårs plan mot kränkande behandling (läsåret 2021/22 respektive 2022/23). Planen för läsåret 2022/23 innehåller mål för förebyggande och främjande aktiviteter, exempel på

hur skolan ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande i de olika verksamheterna, uppgifter om vilka som är med i trygghetsgruppen och rutiner för arbetet med kränkande behandling och hur skolan ska kartlägga verksamheten tillsammans med eleverna. Kartläggningen sker bland annat genom trygghetsenkät och trygghetsvandringar. Planen beskriver också att skolan ska analysera de kränkingsärenden som inkommit under läsåret. Vidare finns det med två bilagor, varav den ena är en utvärdering av tidigare läsårs arbete och den andra innehåller skolans gemensamma regler (ordningsregler).

Av intervju med lärare framkommer att en plan mot kränkande behandling finns och ska aktualiseras och gås igenom med eleverna vid läsårsstart. Lärare i en årskurs uppger att de på en arbetsplatsträff under höstterminen 2022 arbetat med planen och varit delaktiga i att utvärdera den. Rektor uppger vid intervju att en plan mot kränkande behandling finns men att den under den tid som rektor varit verksam vid skolan inte har aktualiserats hos personalgruppen. Rektorn är därför osäker på om planen är känd av all personal. Alla de intervjuade lärarna känner dock till planen mot kränkande behandling.

Förebyggande arbete för att skapa studiero

Av intervju med eleverna framkommer att lärare säger till när det inte är studiero. Eleverna ger konkreta exempel på vad som görs för att skapa studiero, bland annat har alla elever bestämda platser och om det finns behov kan elever få arbeta avskilt eller gå ut och ta en paus för att sedan komma in och arbeta igen. Elever nämner att studieron har blivit bättre under vårterminen 2023.

Eleverna berättar att de har klassrumsregler som de varit med och bestämt kring som handlar om hur eleverna vill ha det i klassrummet. Eleverna berättar också att de har ordningsregler på skolan och att de pratar om dem i klasserna. Som exempel på en regel nämner eleverna att de inte får kasta snöboll. Vidare uppger eleverna att reglerna har bestämts av rektor eller vuxna på skolan och att det blir konsekvenser om eleverna inte följer ordningsreglerna, exempelvis kan lärare kontakta vårdnadshavare.

Lärare uppger vid intervju att det finns gemensamma ordningsregler och att ordningsreglerna aktualiserats vid senaste elevrådet under vårterminen 2023. Vid intervju med elevhälsa och rektor bekräftas uppgifter om ordningsregler samt att elevrådet nu fått uppgiften att ta tillbaka reglerna till klasserna för att diskutera dem där. Rektor uppger vidare att de diskuterat ordningsreglerna i personalgruppen och kommit överens om att all personal måste agera när elever inte följer reglerna.

Åtgärdande arbete för att skapa trygghet och studiero samt förhindra kränkande behandling

Av intervju med elever framkommer att det finns elever som upprepat stör studieron. Lärare uppger vid intervju att de agerar när elever upprepat stör ordningen och studieron eller uppträder olämpligt. Lärare ger konkreta exempel på vad de gör i förekommande fall och säger bland annat att de försöker förekomma

att elever ska störa genom att exempelvis flytta om i klassrummet och samtala med elever om orsaker till varför eleven stör. Lärare beskriver också att om elever upprepat stör och inte lyssnar på tillsägelse så kan elever bli ombedda att gå ut ur klassrummet, att lärare tar kontakt med vårdnadshavare och att de även kan ha samtal på skolan med elev, vårdnadshavare, rektor och lärare om det skulle behövas. Lärare uppger också att det inte brukar gå så långt och beskriver att de tar tag i situationen och löser den. Elevgenomgångar som lärare, elevhälsa och rektor har kontinuerligt nämns som ett forum där detta kan diskuteras.

Elevhälsan och rektor uppger vid intervju att när de får kännedom om att en elev upprepat stör ordningen och studieron så lyfter de upp situationen till diskussion på elevgenomgångarna. Vidare uppger elevhälsan att de har ett pågående arbete för några elever och kontakt med vårdnadshavare men att de bedömt att det inte funnits behov av att utreda några elever för upprepat ordningsstörande beteende under läsåret 2022/23. Elevhälsan uppger att de tidigare läsår genomfört en utredning om ordningsstörande beteende och att specialpedagog och kurator var delaktiga i den utredningen. Elevhälsan uppger vidare att när de gör en sådan utredning så involveras vårdnadshavare så de tillsammans kan fundera på insatser som eleven skulle vara i behov av. Rektor uppger vid intervju att ordningsstörande beteende utreds.

I intervju med elever framkommer att om en elev blivit utsatt för någon kommentar eller situation som inte känns bra så pratar personal med inblandade elever för att reda ut vad som hänt. Av intervju med lärare framkommer att om personal uppmärksammar eller får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling så tar de tag i situationen omgående. Lärare uppger att det är den som ser situationen som tar tag i det men lärare uppger att elevhälsan kan ta över och fortsätta samtala med elever och vårdnadshavare. Lärare uppger att de anmäler kränkande behandling i ett digitalt system och att anmälan av kränkande behandling görs i alla situationer där en elev kan känna sig utsatt fysiskt eller verbalt. Elevhälsan uppger vid intervju att skolans kurator och specialpedagog varit behjälplig i att utreda kränkande behandling och att de tagit hjälp av klasslärare i förekommande fall.

Av intervju med rektor framkommer att den personal som först är på plats ansvarar för att utreda händelsen/kränkningen till en början men att klasslärare för in anmälan i datasystemet och att professioner från elevhälsan deltar i utredningen. Rektor uppger vidare att när det kommit in en anmälan om kränkande behandling så kollar rektor igenom så åtgärder är genomförda. Rektor uppger att huvudmannen ser anmälan om kränkande behandling samtidigt som rektor. Huvudmannen bekräftar uppgiften om att anmälan om kränkande behandling syns för dem i systemet direkt den är inlagd och att huvudmannen ibland följer upp och återkopplar tillbaka till rektor.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero

avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Enligt 5 kap. 5 § skollagen ska ordningsregler finnas för varje skolenhet som beslutats av rektor. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna.

Av 5 kap. 6 § skollagen framgår bland annat att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero förutsatt att åtgärden står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

Av 5 kap. 9-10 §§ skollagen följer att om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan

Enligt 6 kap. 10 § skollagen är en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att skyndsamt anmäla detta till skolans rektor. Rektor är i sin tur skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten, bortsett från kravet på skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronik utrustning, uppfyller författningarnas krav vad gäller det förebyggande arbetet för att skapa trygghet och studiero, skolans plan mot kränkande behandling, ordningsregler, utredning av ordningsstörande beteende samt det åtgärdande arbetet för att förhindra kränkande behandling.

Beslutet har fattats av juristen Elina Axelsson

Anna Karlsson har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även Mirja Wallström och Cecilia Skog medverkat.